

Сметанко О. Сутність та місце внутрішнього аудиту в системі корпоративного управління акціонерним товариством [Електронний ресурс] / О. Сметанко // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2013. — Вип. 1 (8). — С. 247-253. — Режим доступу до журн. : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13sovyat.pdf>.

УДК 657.631:338.432 (075.8)

JEL Classification: M42

Олександр Сметанко

Кримський економічний інститут ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»,

вул. Севастопольська, 21/4, м. Сімферополь, 95015, Україна

e-mail: smetanko@mail.ru

к.е.н, доцент

СУТНІСТЬ ТА МІСЦЕ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В СИСТЕМІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ

Анотація. У статті досліджуються питання сутності внутрішнього аудиту та його місця в системі корпоративного управління акціонерними товариствами. Проведено системний аналіз економічної літератури, на базі якого виділено власну точку зору щодо визначення поняття внутрішнього аудиту та його трактування в спеціалізованій економічній літературі та нормативно-правових актах України.

У статті наведено авторський підхід до ідентифікації внутрішнього аудиту за ознаками, на підставі яких стає можливим визначити його місце в системі корпоративного управління.

За результатами дослідження надане у статі визначення внутрішнього аудиту дозволяє розкрити сучасну суть внутрішнього аудиту, визначити його місце та роль і у подальшому може стати фундаментом наукових знань, на основі якого внутрішній аудит як вид практичної діяльності може отримати своє наукове обґрунтування.

Ключові слова: внутрішній аудит, служба внутрішнього аудиту, внутрішній аудитор, ризик, ризик-менеджмент.

Александр Сметанко

СУЩНОСТЬ И МЕСТО ВНУТРЕННЕГО АУДИТА В СИСТЕМЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ АКЦИОНЕРНЫМ ОБЩЕСТВОМ

Аннотация. В статье поднимаются вопросы, связанные с раскрытием сущности внутреннего аудита и его места в системе корпоративного управления акционерными обществами. Проведен системный анализ экономической литературы, на базе которого выделена собственная точка зрения относительно определения понятия внутреннего аудита и его трактовки в специализированной экономической литературе и нормативно-правовых актах Украины.

В статье приведен авторский подход к идентификации внутреннего аудита по признакам, на основании которых становится возможным определить его место в системе корпоративного управления.

По результатам исследования дано определение внутреннему аудиту, позволяющее раскрыть его сущность, определить место и роль в системе корпоративного управления.

Smetanko O. (2013). The essence and place of the internal audit in the corporate management of a joint stock company [Sutnist' ta mistse vnutrishn'oho audytu v systemi korporatyvnoho upravlinnya aktsionernym tovarystvom]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava – Socio-Economic Problems and the State* [online]. 8 (1), p. 247-253. [Accessed May 2013]. Available from: <<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13sovyat.pdf>>.

Предложенное в статье определение в дальнейшем может стать фундаментом научных знаний, на основе которого внутренний аудит, как вид практической деятельности, может получить свое научное обоснование.

Ключевые слова: *внутренний аудит, служба внутреннего аудита, внутренний аудитор, риск, риск-менеджмент.*

Oleksandr Smetanko

Crimean Economic Institute
 “Kiev National Economic University named after Vadim Getman”,
 Sevastopolska Str., 21/4, Simferopol, 95015, Ukraine
e-mail: smetanko@mail.ru

PhD, Assoc Prof., Head of Department of Accounting and Auditing

THE ESSENCE AND PLACE OF THE INTERNAL AUDIT IN THE CORPORATE MANAGEMENT OF A JOINT STOCK COMPANY

***Abstract.** The issues related to the revelation of the essence of the internal audit and their places in the corporate management of a joint stock company are raised in the article. The system analysis of the economic literature was conducted, based on which the author’s own point of view on the definition of the internal audit and its treatment in a special economic literature and legal acts of Ukraine is emphasized.*

The author’s approach to the identification of the internal audit according to the characteristics, based on which it is possible to determine its place in the system of the corporate management, is adduced in the article.

Grounded on the research results, a definition of the internal audit is given, allowing to reveal its essence, place and role in the system of corporate management. The definition, proposed in the article, may become the basis of a scientific knowledge on which the internal audit, as a kind of a practical activity, can receive its scientific justification.

Keywords: *interior audit; service of internal audit; internal auditor; risk; risk management.*

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку внутрішнього аудиту в приватному та державному секторах економіки України вимагає від науковців всебічного дослідження сутності внутрішнього аудиту з метою визначення його міста та ролі в системі корпоративного управління акціонерного товариства (АТ).

Завдання з підвищення рівня управління акціонерним товариством та посилення прогностичних, контрольних аналітичних та інших функцій, які притаманні для прийняття управлінських рішень вимагають формування в системі корпоративного управління, а саме в акціонерних товариствах України незалежного структурного підрозділу, який, з одного боку, виступав би незалежним консультантом і спостерігачем за здійснюваними фінансовими та управлінськими операціями, а з іншого – гарантом для акціонерів легальності, правомірності та доцільності рішень, які приймаються вищим керівництвом АТ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій провідних українських та зарубіжних вчених Р. Доджа, А. Аренса, Дж. Лоббека, С. Бичкової, І. Проданової, В. Бурцева, А. Богомолова, Н. Голошапова, О. Філозопа, О. Петрик, М. Огійчука, Т. Каменської, Л. Гуцаленко, Н. Дороша, Л. Столяра з питань визначення сутності внутрішнього аудиту та його місця в системі корпоративного управління та ризик-менеджменту потребує подальшого дослідження.

Проведений системний аналіз літературних джерел вказує на відсутність в наукових колах одностайного тлумачення сутності внутрішнього аудиту та визначення його місця в системі корпоративного управління.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Впровадження внутрішнього аудиту в систему управління АТ, з одного боку, дозволяє підвищити ефективність існуючих систем внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку, а з іншого – здійснювати управління ризиками та надавати незалежні гарантії і консультації зацікавленим особам (вищому управлінському складу та зборам акціонерів).

Саме тому обумовлені чинники, а також ускладнення організаційних зв'язків у системі управління АТ виводять внутрішній аудит на якісно новий рівень та потребують від науковців подальшого дослідження сутності та визначення його місця в системі корпоративного управління акціонерними товариствами України.

Незважаючи на виділення внутрішнього аудиту в системі управління АТ, в наукових колах залишаються актуальними питання, які, з одного боку, пов'язані з обґрунтуванням і визначенням сутності, місця і ролі внутрішнього аудиту в системі управління, а з іншого – з виділенням основних завдань.

Виклад основного матеріалу. У світовій практиці діяльність внутрішнього аудиту представлена двома суб'єктами: внутрішнім аудитором (службою внутрішнього аудиту) та аудиторським комітетом у складі ради директорів. Основні положення про діяльність аудиторського комітету, як правило, закріплюються у внутрішньо фірмових кодексах, які є публічними документами і свідчать про наявність корпоративної культури в організації.

Відповідно до міжнародних стандартів внутрішнього аудиту (МСВА) внутрішній аудит – це діяльність з надання незалежних та об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на вдосконалення діяльності організації. Він допомагає організації досягти поставлених цілей, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки і підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю та корпоративного управління [10].

У зарубіжній економічній літературі місце та роль внутрішнього аудиту визначається в розумінні і розкритті його сутності.

Відомий англійський вчений Р. Додж, дає своє розуміння внутрішнього аудиту: «Внутрішній аудит є складовою частиною внутрішнього контролю; здійснюється за рішенням органів управління фірми для цілей контролю і аналізу господарської діяльності» [6, с. 87].

На думку американських вчених Е. А. Аренса і Дж. К. Лоббека: «Внутрішній аудит – це внутрішньогосподарський аудит, що забезпечує адміністрацію цінною інформацією для прийняття рішень, що стосуються ефективного функціонування їх бізнесу» [1, с. 14].

Розглядаючи публікації російських вчених, слід зупинитися на ряді визначень, розуміння яких дозволить розкрити сутність та визначити місце внутрішнього аудиту в системі управління підприємством.

Економіст С. М. Бичкова вважає, що «Внутрішній аудит являє собою елемент системи внутрішнього контролю, організований керівництвом підприємства в цілях аналізу облікових та інших контрольних даних» [4, с. 21].

Російський економіст І. А. Проданова зазначає, що «Внутрішній аудит являє собою незалежну діяльність в організації з перевірки й оцінки її роботи в інтересах керівників. Мета внутрішнього аудиту – допомогти співробітникам організації ефективно виконувати свої функції» [12, с. 11].

На думку В. В. Бурцева, «Внутрішній аудит – це регламентована внутрішніми документами організації діяльність з контролю ланок управління і різних аспектів функціонування організації, здійснювана представниками спеціального контрольного органу в рамках допомоги органам управління організації...» [3, с. 212].

З точки зору А. М. Богомолова і Н. А. Голощапова, «Внутрішній аудит (внутрішньогосподарський, внутрішньофірмовий) – складова частина загального аудиту, організованого на економічному суб'єкті в інтересах його власників і регламентованого його внутрішніми документами з дотримання встановленого порядку ведення бухгалтерського

обліку, охорони власності і надійності функціонування системи внутрішнього контролю» [2, с. 6].

Проведений аналіз наукових праць провідних українських вчених, які досліджували сутність внутрішнього аудиту та його місце в системі управління підприємством вказує на те, що на сучасному етапі серед науковців немає єдиній точки зору.

Так український науковець О.В. Філозоп дає наступне визначення внутрішньому аудиту: «...під внутрішнім аудитом ми розуміємо систему здійснення перевірок незалежним органом (службою внутрішнього аудиту), організовану на підприємстві з метою забезпечення його ефективного функціонування шляхом оцінки, аналізу та контролю діяльності підприємства та управлінського персоналу зокрема і дотримання встановленого режиму або політики ведення бухгалтерського обліку в результаті перевірки достовірності складеної фінансової звітності» [14, с. 181].

Провідний український аудитор та науковець О. А. Петрик дає наступне визначення внутрішнього аудиту: «Внутрішній аудит – це перевірки, виконані всередині суб'єкта господарювання його працівниками (внутрішніми аудиторами) з метою надання необхідної інформації керівництву для прийняття управлінських рішень і здійснення внутрішнього поточного контролю» [11, с. 16].

У наведених визначеннях сутність внутрішнього аудиту зводиться до незалежного контролю стосовно існуючих на підприємстві систем бухгалтерського обліку та здійснюваних операцій.

Цього підходу до розкриття сутності внутрішнього аудиту дотримуються і українські економісти М. Ф. Огійчук, І.Т. Новіков і І. І. Рагуліна в роботі яких наводиться наступне визначення: «...необхідність внутрішнього аудиту виникає з тих причин, що керівництво (рада директорів, держадміністрація, головні спеціалісти) підприємства – об'єкта потребує необхідної інформації для здійснення стабільного процесу діяльності підприємства.» [9, с. 16-17].

Іншої точки зору дотримується український науковець Т.Я. Каменська, яка дає наступне визначення внутрішнього аудиту «... внутрішній аудит – це регламентована внутрішніми документами підприємства діяльність з контролю, оцінюванню різних сторін функціонування підприємства та консультуванню всіх ланок управління, що здійснюється представниками спеціального підрозділу» [8, с. 13].

Даної точки зору дотримується також провідний український науковець Л. В. Гуцаленко, яка дає наступне визначення внутрішньому аудиту: «Внутрішній аудит є функцією управління, що спрямована на забезпечення контролю за правильним відображенням в обліку та фінансовій звітності фінансових результатів господарської діяльності підприємства відповідно до вимог чинного законодавства, а також за обліковою політикою та внутрішніми процедурами, встановленими внутрішніми розпорядчими документами; здійсненням системного аналізу; оцінкою ефективності системи управління; своєчасністю, правильністю, повнотою і точністю відображення основної та іншої діяльності у звітності; забезпеченням збереження активів» [5, с. 107].

З наведених Т. Я. Каменської та Л. В. Гуцаленко визначень можна зробити висновок, що внутрішній аудит, з одного боку, спрямований на виконання контрольних функцій, пов'язаних із забезпеченням збереження майна, а з іншого – виступає функцією управління, за допомогою якої керівництво підприємства може оцінити ефективність існуючих систем обліку, контролю і управління.

Проаналізувавши різні літературні джерела, нами було також виділено визначення внутрішнього аудиту, сформульоване Н. І. Дорошом, яке доповнює наведені вище визначення внутрішнього аудиту: «Внутрішній аудит – це незалежне об'єктивне підтвердження та консультування, розроблені для підвищення ефективності та поліпшення діяльності підприємства. Він допомагає досягненню цілей, надаючи системний, кваліфікований підходи до оцінювання та підвищення ефективності управління підприємством, систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю» [7, с. 59].

Розглянуті вище визначення, на нашу думку, доповнюють одне одного, але вони не є повними внаслідок того, що сучасний внутрішній аудит розвивається під впливом ризик-менеджменту.

Так український економіст Л. Г. Столяр відмічає: «... внутрішній аудит допомагає керівництву підприємства досягти визначених завдань, розширити можливості підприємства, вдосконалити операційні процеси, знизити ризики на підприємстві» [13, с. 334].

У цьому висловлюванні простежується певна характерна риса, що виділяє внутрішній аудит з системи контролю в ризик-орієнтовану систему, спрямовану на здійснення внутрішнього аудиту.

Ця система повинна ґрунтуватися на розвиненій системі менеджменту (ризик-менеджменту) в системі корпоративного управління АТ, за допомогою якої можна здійснювати ефективне управління ризиками.

Розглядаючи сучасну інтерпретацію визначень, які дозволять розкрити сутність внутрішнього аудиту, звернемо увагу на визначення, наведене на російському сайті Інституту внутрішніх аудиторів: «Внутрішній аудит є діяльністю з надання незалежних і об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на вдосконалення діяльності суб'єкта господарювання. Внутрішній аудит допомагає підприємству досягти поставлених цілей, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки і підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю і корпоративного управління» [10].

Сучасне трактування поняття внутрішнього аудиту, яке наведено на сайті російського Інституту внутрішніх аудиторів дозволяє зробити висновок, що внутрішній аудит займає ключове місце в системі корпоративного управління. Це обумовлено тим, що внутрішній аудит в сучасному розумінні розглядається, з одного боку, як діяльність з надання незалежних та об'єктивних гарантій і консультацій, а з іншого – це систематизована діяльність, пов'язана з оцінкою і формуванням проектів рішень, спрямованих на підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю та корпоративного управління.

Підсумовуючі вище сказане вважаємо, що кожна з розглянутих точок зору має своє раціональне обґрунтування та визначає сутність та місце внутрішнього аудиту в системі управління підприємством.

Наявність декількох підходів до визначення сутності та місця внутрішнього аудиту можна обґрунтувати тим, що внутрішній аудит залежно від складності існуючих на підприємстві системи управління, а також залежно від затверджених цілей, стратегії, пріоритетів, організаційній структурі, системі делегування повноважень і ротації персоналу є індивідуальним.

Слід зазначити, що внутрішній аудит в системі управління АТ може бути ідентифікований за такими ознаками:

- забезпечення оперативного контролю за фінансово-господарською діяльністю економічного суб'єкта;
- надання оперативної інформації з метою прийняття або коригування раніше прийнятих управлінських рішень;
- надання незалежних та об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на забезпечення високого ефекту від здійснення фінансово-господарської діяльності, а також вдосконалення систем контролю, обліку та управління;
- діяльність, спрямована на підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю та корпоративного управління;
- моніторинг бізнес-процесів.

Виділені ознаки дозволяють зробити висновок, що внутрішній аудит необхідно розглядати як незалежний елемент в системі управління АТ та, у свою чергу, він займає центральне незалежне від засновників та керівництва АТ місце як у системі внутрішнього контролю, так і в системі корпоративного управління.

На підставі проведеного аналізу та систематизації різних точок зору до розкриття сутності та місця внутрішнього аудиту в системі корпоративного управління АТ, дійшли

висновку, що внутрішній аудит є одним з ефективних засобів внутрішньогосподарського контролю, планування, управління і прогнозування в діяльності суб'єкта господарювання, спрямованого на мінімізацію підприємницького ризику.

У системі управління акціонерним товариством внутрішній аудит спрямований на забезпечення вимог, пов'язаних з дотриманням затвердженої місії і стратегії розвитку організації. Отже, внутрішній аудит займає центральне місце в системі управління АТ і спрямований на забезпечення ефективності його функціонування за допомогою надання вищому управлінському персоналу гарантій, консультацій, аналітичної інформації та проектів рішень, які дозволяють мінімізувати ризики або підвищити ефективність існуючих в організації систем контролю, обліку та управління. Дане забезпечення досягається в результаті діяльності СВА за допомогою незалежного систематизованого і послідовного підходу до вирішення переліку завдань, спрямованих на оцінку і підвищення ефективності процесів управління.

Висновки. Вважаємо, що внутрішній аудит займає ключове місце в системі управління підприємством, а його сутність та роль виражається не тільки в наданні об'єктивних і незалежних гарантій і консультацій власникам або вищому управлінському персоналу АТ, а й у постійному моніторингу бізнес-процесів згідно затвердженої місії і стратегії розвитку АТ.

На підставі проведеного дослідження та аналізу різних точок зору щодо сутності внутрішнього аудиту, нами сформульовано і запропоновано наступне визначення, яке дозволяє дати характеристику, а згодом і провести обґрунтування внутрішнього аудиту, як галузі теоретичного пізнання та практичної діяльності: «Внутрішній аудит – професійна діяльність внутрішніх аудиторів в частині перевірки систем бухгалтерського обліку, внутрішнього контролю і корпоративного управління з метою надання гарантій, консультацій, проектів рішень і методичних рекомендацій з подальшою оцінкою їх результативності, спрямованих на підвищення ефективності функціонування підприємства».

У наведеному визначенні внутрішній аудит, з одного боку, розглядається як професійна діяльність з надання гарантій, консультацій, проектів рішень і методичних рекомендацій різним учасникам корпоративного управління, а з іншого – спрямований на підвищення ефективності функціонування підприємства на основі оцінки рівня управління ризиками.

Надане у статті автором визначення може виступати фундаментом наукових знань, на основі якого внутрішній аудит, як вид практичної діяльності може отримати своє наукове обґрунтування.

Використана література:

1. Аренс А. Аудит; [пер. с англ.] / А. Аренс, Дж. Лоббек; гл. редактор сериї проф. Я. В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 1995. – 560 с. : ил.
2. Богомолов А. М. Внутренний аудит: организация и методика проведения / А. М. Богомолов, Н. А. Голощапов. – М. : Экзамен. 2000. – 192 с.
3. Бурцев В. В. Организация системы внутреннего контроля коммерческой организации / В. В. Бурцев. – М. : «Экзамен», 2000. – 386 с.
4. Бычкова С. М. Аудиторская деятельность. Теория и практика / С. М. Бычкова – СПб. : Издательство «Лань», 2000. – 318 с. – (Серия «Учебники для вузов. Специальная литература»).
5. Гуцаленко Л.В. Сутність та функції внутрішнього аудиту на підприємствах України / Л.В. Гуцаленко, А.О. Ярова // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2011 — N 21– С. 105–107.
6. Додж Р. Краткое руководство по стандартам и нормам аудита; [пер. с англ. Р. Додж]. – М. : Финансы и статистика, ЮНИТИ, 1992. – 224 с.
7. Дорош Н.І. Аудит : теорія і практика. / Дорош Н.І. – К.: Знання, 2006. – 495 с.
8. Каменська Т.Я. Внутрішній аудит : Методологія та організація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора. економ. наук : спец. 08.00.09 «бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / Т.Я. Каменська. – Київ, 2011. – 42 с.
9. Огійчук М.Ф. Аудит: організація і методика: Навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. / Огійчук М.Ф., Новіков І.Т., Рагуліна І.І. – К.: Алерта, 2012. – 664 с.

10. Определение внутреннего аудита [Электронный ресурс] – Режим электронного доступа : http://www.iaa.ru/inner_auditor/definition_of_internal_audit/
11. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація: Монографія. / Петрик О.А. – К.: КНЕУ, 2003. – 260 с.
12. Проданова И. А. Внутренний аудит, контроль и ревизия / И. А. Проданова. – М. : ООО ИИА «Налог Инфо», ООО «Сириус Кво 97», 2006. – 209 с.
13. Столяр Л.Г. Внутрішньогосподарський контроль та внутрішній аудит у системі управління підприємством / Столяр Л.Г. // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту, 2010. – вип. IV (40). – Економічні науки. – 334 с.
14. Філозоп О.В. Внутрішній аудит та внутрішній контроль: розмежування понять / О.В. Філозоп // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2009. – № 4 (50). – 396 с.

REFERENCES

1. Arens A., Lobbek Dzh. Audit [Audit]. Moscow, Finance and Statistics, 1995, p. 560.
2. Bogomolov A., Goloshchapov N. A. Internal audit: organization and methodology for conducting [Vnutrenniy audit: organizatsiya i metodika provedeniya], Moscow, Ekzamen, 2000, p. 192.
3. Bourtsev V. Organization of the internal control system of a commercial organization [Organizatsiya sistemy vnutrennego kontrolya kommercheskoy organizatsii], Moscow, Ekzamen, 2000, p. 386.
4. Bychkova S. M. Auditing. Theory and practice [Auditorskaya deyatelnost'. Teoriya i praktika], Saint Petersburg, Publishers «Lan'», 2000, p. 318.
5. Hutsalenko L. V., Yarovaya A. The essence and the internal audit function in the Ukraine [Sutnist' ta funktsiyi vnutrishn'oho audytu na pidpriyemstvakh Ukrayiny]. Innovatsiyina ekonomika. Vseukrayins'kyi naukovovyrobnychyy zhurnal - Innovative Economy. Ukrainian Scientific-Production Journal, 2011, no. 21, pp. 105-107.
6. Dodge R. Quick auditing standards and the standards [Kratkoe rukovodstvo po standartam i normam audita], Moscow, Finance and Statistics, UNYTY, 1992, p. 224.
7. Dorosh N. I. Auditing: Theory and Practice [Audyty: teoriya i praktyka], Kyiv, 2006, p. 495.
8. Kamenska T. J. Internal audit: Methodology and organization: Dissertation abstract. for the sciences. the degree of Doctor. economy. sciences specials. 08.00.09 "Accounting, analysis and audit (by economic activity)" [Vnutrishniy audyt : Metodolohiya ta orhanizatsiya: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya doktora. ekonom. nauk : spets. 08.00.09 «bukhhalters'kyi oblik, analiz ta audyt (za vydamy ekonomichnoyi diyal'nosti)»], Kyiv, Znannya, 2011, p. 42.
9. Ohnychuk M. F., Novikov I. T., Ragulin I. I. Audit: Organization and Methods: Study Guide 2nd edition, revised and enlarged [Audyty: orhanizatsiya i metodyka: Navchal'nyy posibnyk 2 vydannya, pereroblenyy i dopovnenyy], Kyiv, Alerta, 2012, p. 664.
10. Opredelenie vnutrennego audita - Definition of Internal Auditing, available at: http://www.iaa.ru/inner_auditor/definition_of_internal_audit.
11. Patrick O. Audit: Methodology and Organization: Monograph [Audyty: metodolohiya i orhanizatsiya: Monohrafiya], Kyiv, KNEU, 2003, p. 260.
12. Prodanova I. A. Internal audit, control and audit [Vnutrenniy audit, kontrol' i reviziya], Moscow, ООО ИА «Налог Инфо», ООО «Сириус Кво 97», 2006, p. 209.
12. Stolyar L.H. Internal business control and internal audit in enterprise management system [Vnutrishn'ohospodars'kyi kontrol' ta vnutrishniy audyt u systemi upravlinnya pidpriyemstvom]. Visnyk Chernivets'koho torhovel'no-ekonomichnoho instytutu - Bulletin of Chernivtsi Trade and Economics Institute, 2010, p. 334.
14. Filozop O. V. Internal audit and internal control: the distinction between [Vnutrishniy audyt ta vnutrishniy kontrol': rozmezhuвання ponyat']. Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu - Herald of Zhytomyr State Technological University, Zhytomyr, ZhDTU, 2009, no. 4 (50), p. 396.

Рецензія: д.е.н., проф. Кирильчук С. П.

Reviewed: Dr., Prof. Kyrylchuk S. P.

Received: March, 2013

1st Revision: April, 2013

Accepted: May, 2013

